

НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я

Часопис засновано у січні 1912 року

19 жовтня 2012 року

№ 10 (283) ЖОВТЕНЬ 2012 року

У НОМЕРІ ЧИТАЙТЕ:

- 1 – Обираємо не парламент – обираємо майбутнє України!
- 2 – Нагорода знайшла свою героїню
- 3 – Український народний лікар (до 130-річчя від дня народження Мар'яна Панчишина)
- 5 – Як уникнути передвиборчих стресів

БУДЬ ГРОМАДЯНИНОМ – ПРОГОЛОСУЙ!

Обираємо не парламент – обираємо майбутнє України

В Україні стартували нові передвиборчі перегони. Чи відрізняються вони чимось особливим від попередніх? Знову замість передвиборчої боротьби програм та ідей бачимо боротьбу упереджень, псевдопрограм, які ґрунтуються на взаємних звинуваченнях (хто від кого крашій-гірший!) і обіцянках (які у кого більші!). Все зводиться до одного: хто кого здолає у світлому і темному парі. І на все це витрачають величезні кошти, яких, до речі, через якийсь час може не вистачити для реалізації всіх тих обіцянок. Така схожість псевдопрограм непокоїть більше, ніж можлива фальсифікація виборів. Вигравши вибори, будь-яка із сторін завжди зможе звалити провину за невиконання апріорі нереальних обіцянок на «клятих опонентів», які заважатимуть переможцям виборів реалізувати задеклароване.

Проблема у тому, що у більшості наших партій практично відсутні програми, бо хіба можна вважати програмою політичної сили набір обіцянок соціально-економічного характеру, перемішаний із критикою суперників?! У програмах, за невеликим винятком декількох крайніх «лівих» та «правих» партій і партійок із низькими рейтингами, відсутня будь-яка ідеологічна складова, що може виявитись загрозливим для післявиборчої стабільності.

Знову учасники виборчих перегонів досить завуальовано, проте вперто нав'язують виборцям вибір з-поміж «двох зол». Саме такий вибір, як переконливо свідчить наша новітня історія, дуже швидко обертається нагальною потребою радикально коригувати обраний шлях. Чи не тому ми ніяк не можемо надолганати у своєму розвитку більш цілеспрямованих ближніх та далеких сусідів?

Знову чуємо лише рекламні монолози різних кандидатів та очільників партій замість діалогів під час серйозних політичних дискусій, де виборці, аналізуючи та порівнюючи засадничі положення їхніх програм, змогли б об'єктивно обрати оптимальну для суспільства перспективу. Проблема у тому, що у більшості наших партій практично відсутні програми, бо хіба можна вважати програмою політичної сили набір обіцянок соціально-економічного характеру, перемішаний із критикою суперників?! У програмах, за невеликим винятком декількох крайніх «лівих» та «правих»

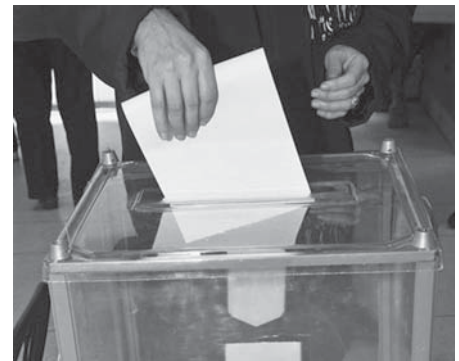
партій і партійок із низькими рейтингами, відсутня будь-яка ідеологічна складова, що може виявитись загрозливим для післявиборчої стабільності.

При аналізі цих програм зовсім не відчувається, що це є програми саме українських політичних партій, які враховували б реалії нашого життя, потреби українського суспільства. Ніхто не згадує про ті державницькі ідеї, які могли би об'єднати український народ, причому не на засадах домінування одних етносів над іншими, чи отримання кимось певних соціально-економічних благ, а на засадах утвердження та повноцінного існування багатонаціональної заможної та суверенної української держави. Може комусь видається не надто важливою ідеологічна складова передвиборчих програм, але у безідейному суспільстві ніколи не буває високих соціально-економічних показників життя. У багатьох країнах, навіть із засиллям споживачької суспільної свідомості, де більшість населення іноді не знає навіть імен своїх державних керівників, всі одверто пишуться своєю державою, її державними атрибутами, шануючи її національний прапор, знаючи державний гімн, історію тощо. Загальновідомо, що без ідейного стрижня, без історичної пам'яті не може існувати міцна держава, якими б не були у її населення обіцяні соціальні блага!

Знову жодна з провідних (за передвиборчими рейтингами) політичних сил не йде на вибори під національним державним прапором, що якразово свідчить про рівень національної свідомості кандидатів у національні «поводирі». Маємо прапори всіх кольорів веселки, але ж наші національні герої боролись за Україну під синьо-жовтими прапорами і гинули за ці барви національного прапора.

На жаль, сьогодні на маргінесі знаходиться національна культура, українського (маю на увазі не тільки мову!) стає все менше на телебаченні, в кіно, на концертних майданчиках. Становище українського письменства, книговидавництва нагадує весняний льодохід – на водному плесі пливуть більші чи менші куски льоду, вони не тонуть, але на очах стають все меншими. Українська книга, культура, ЗМІ не мають реального державного проукраїнського патронату. І знову у виборчих гаслах та програмах рідко хто згадує про все це, як і про порятунок історичних пам'яток, архівів тощо.

Знову багато кандидатів, вважаючи свій електорат цілком бездумним, обіцяють людям у разі обрання такі політичні, соціально-економічні реформи, які можна було би виконати лише ставши не новообраним народним депутатом

і навіть не президентом країни, а хіба що одноосібним абсолютним монархом. Це може свідчити лише про відсутність політичної культури у претендентів на звання парламентарів. У них домінує обманливе переконання в тому, що електорат все сприйме, що б йому не говорили. Не хочуть ні народні депутати зі стажем роботи в парламенті, ні кандидати на парламентських неоефітах зрозуміти, що народ обирає не «месій», а тимчасових менеджерів, яким доручить на певний час керівництво державою. Саме так є в цілому цивілізованому світі. Ми ж бачимо на кожних виборах «діареї» обіцянок, які після виборів повністю переходять у безнадійні «закрепи» щодо їх виконання.

Знову жодна з провідних (за передвиборчими рейтингами) політичних сил не йде на вибори під національним державним прапором, що якразово свідчить про рівень національної свідомості кандидатів у національні «поводирі». Маємо прапори всіх кольорів веселки, але ж наші національні герої боролись за Україну під синьо-жовтими прапорами і гинули за ці барви національного прапора.

Знову більшість учасників передвиборчих перегонів в Україні вважають, що їх електорат живе лише для того, щоб їсти. Тому навипередки обіцяють людям нечувані матеріальні блага (після виборів!). Лише окремі із них говорять щось конкретне про можливі шляхи зростання економічного потенціалу держави.

(Початок. Закінчення на наступній сторінці)

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ВВЕДЕННЯ ОBOB'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Обов'язкове медичне страхування в Україні можуть ввести у 2014 році – заявила голова Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я Тетяна Бахтєєва під час розширених слухань на тему: «Реформування системи медичного обслуговування населення і перспективи введення обов'язкового медичного страхування в Україні».

«Одним з найскладніших, однак украй необхідніших етапів реформи медичного обслуговування в Україні є перехід до обов'язкового медичного страхування, умови для введення якого, як зазначено у Програмі економічних реформ, мають бути створені до кінця 2014 року», – сказала Т. Бахтєєва.

Проте, підкреслила народний депутат, навіть якщо відповідні закони буде прийнято найближчим часом, «реорганізація всієї системи охорони здоров'я де-факто буде досить довготривалим і хворобливим процесом, однак цього процесу не треба боятися, як і не можна його відкладати. Гірше, ніж є, точно не буде».

«За останні роки до парламенту було подано безліч законопроектів про обов'язкове медичне страхування. Ми ретельно аналізували всі ці законопроекти. Для вирішення головного питання про статус організації, яка проводитиме страхування, було проведено голосування народних депутатів. Такою організацією буде Фонд обов'язкового медичного страхування України з державним статусом», – відзначила Т.Бахтєєва.

За її словами, створення саме державного фонду дозволить забезпечити жорсткий контроль за цільовим використанням коштів страхування. Контроль за його діяльністю здійснюватиме наглядова рада, яка складатиметься з представ-

ників Верховної Ради України, Кабінету міністрів України і представників органів місцевого самоврядування, додала вона.

«Я хочу підкреслити, що державне фінансування зберігається, а страхові внески – це додаткове джерело коштів. Ніхто не знімає з держави відповідальність за здоров'я громадян. Особливо з малозабезпечених, пенсіонерів, інвалідів і дітей», – заявила Т.Бахтєєва. На її думку, обов'язкове державне медичне страхування зможе вирішити «проблему фрагментації фінансових ресурсів охорони здоров'я шляхом їх об'єднання у великі, добре захищені від ризиків пули».

«Державне медичне страхування також зможе вирішити проблему чіткого визначення переліку державних гарантій, які мають бути надані кожному застрахованому у вигляді оплачуваного за рахунок страховки переліку медичних послуг і ліків», – сказала Т.Бахтєєва.

За інформацією УНІАН

(Закінчення. Початок на попередній сторінці)

Окремі спалахи економічної активності ще переконливіше засвідчують потребу в розумних заходах щодо радикального покращання економічного стану. Політики та економісти зі світовими іменами, говорючи про Україну, неодноразово підкреслюють, що при моральному занепаді неможливо досягнути підйому економіки. То ж звідки майбутні народні депутати візьмуть кошти на зростання зарплат, стипендій, соціальних виплат до обіцяного світового рівня? В економіці чудес не буває, то лише в політиці можна отримати швидкий і мало затратний результат, побільше наобіцявши того, що апріорі не буде виконано, і завдяки цьому бути обраним на чергових виборах.

Це на перший погляд може видатись дивним, але обіцяні економічні блага – значне зростання зарплат та соціальних виплат... лякають! Гіркий досвід попередніх років показує, що ріст цін та комунальних тарифів завжди випереджає ріст виплат. Чим більше отримуємо, тим стаємо біднішими, а це якраз на руку майбутнім депутатам – приїде час нових виборів і буде привід знову обіцяти покращання життя.

Знову претенденти на роль національної еліти вперто не бажать (чи не можуть) зрозуміти, що інтелігентна, розумна людина ніколи не хвалитиме себе. Ми ж бачимо сьогодні

вздвож вулиць та доріг тисячі білбордів, сітілайтів, беклайтів, призматронів, лайтбоксів, стендів, касетонів, дорожніх розтязок, наклеєних листівок тощо із обіцяними кандидатами, які настирливо волають: «Оберіть мене!». Що кожному із нас, виборців, дає споглядання обличчя кандидата? Невже люди, які хочуть керувати країною із 46-мільйонним населенням, не розуміють усієї безглуздості такої політичної реклами, непристойно дорогої в існуючих економічних умовах? Яку інформацію вона може надати їхньому електоратові? Що Україні потрібні саме вони і ніхто інший?! Невже вони вважають мільйони українців менш потрібними від себе?! Україна ж – це ми, український народ, якому потрібна Україна і якій потрібен кожен із нас! Це ж саме стосується і реклами на телебаченні, яка досить часто, за визначенням психологів, є одверто зомбуючою.

Знову багато кандидатів, вважаючи свій електорат цілковито бездумним, обіцяють людям у разі обрання такі політичні, соціально-економічні реформи, які можна було би виконати лише ставши не новообраним народним депутатом і навіть не президентом країни, а хіба що одноосібним абсолютним монархом. Це може свідчити лише про відсутність політичної культури у претендентів на звання парламентарів. У них домінує обманливе переконання в тому, що електорат все сприйме, що б йому не говорили.

Знову про відсутність елементарної поваги до виборців та елементарного самокритичного погляду на власну персону з боку численних кандидатів яскраво свідчать і намагання одверто купувати голоси за гроші і продукти, дороги і концерти, за розбудову храмів тощо. Задумаймося, чи варто голосувати за таких «добродіїв», за голосні імена, за обі-

цянки, не вимагаючи реальних проектів у пакетах із гарантованою Законом відповідальністю за їх невиконання?! Адже у нас досі немає реального механізму відкликання народом ним же обраних, як колись казали, «слуг народу», які не виконують обіцяного, або ж попросту зраджують виборців. Повага, як любов, може бути лише взаємною, але про це народні обранці чомусь забувають.

Отже, знову бачимо, що і цьогорічні виборчі перегони подібні на попередні. Однак, якщо реально прагнемо жити здоровими, вільними, заможними на своїй рідній прекрасній плодочій землі, не будьмо зневіреними та байдужими, не залишаймо за собою право лише на нарікання, напружмо свій розум, використаємо свою можливість шляхом вибору забезпечити достойне життя для себе і своїх близьких, для всього населення держави. Маємо реальний шанс хоча б деякою мірою досягнути цього, проголосувавши цього разу не за нездійсненні мрії, не за імена, проголосувавши не симпатіями, не почуваннями, не серцем, не сподіваннями, а лише розумом!

Можливо, наше суспільство, його реальна еліта – не політична і не бізнесова! – колись нарешті виправують свої власні, а не запозичені, критерії пошуку державних провідників. Може, з часом навчимося випробовувати кандидатів на принципових тестах, знайдемо дієві впливи на різні гілки влади. Сьогодні ж все залежить лише від кожного із нас особисто. Вибір українців повинен бути єдиний – це демократична, багата, прихильна до своїх синів та дочок соборна держава, ім'я якій – Україна!

Зеновій МАСНИЙ.

• До 70-річчя УПА

НАГОРОДА ЗНАЙШЛА СВОЮ ГЕРОЇНЮ

Медична сестра Української Повстанської Армії «Реня»

5 травня цього року, під час святкування Дня міста Львова, відбулася непересічна подія. На церемонії вже традиційного вручення міським головою нагород заслуженим львів'янам було вручено особливу, славу нагороду мешканці Львова пані Вірі Філяк-Крокіс – ветерану Української Повстанської Армії (псевдо «Реня»). Ця нагорода – Срібний Хрест Заслуги УПА – висока і доволі рідкісна нагорода Української Повстанської Армії, яку вручали за особливі великі заслуги. Дослідник-фалерист Віталій Манзуренко знайшов у архівах наказ Командира УПА, де йшлося про те, що на основі рішення УГВР (Української Головної Визвольної Ради) від 25 липня 1950 року Срібним Хрестом Заслуги УПА було нагороджено «Реню».

У підлітлі ніхто нікого не знав ні за іменем, ні за прізвищем – знали тільки псевдо. Тому багато героїв загинуло безіменними – так ніхто і не дізнався їхніх справжніх імен. Те ж стосується і нагород – не так багато справжніх імен героїв відомо. Під час Визвольних змагань переважно неможливо і небезпечно було вручати присуджені нагороди.

Однак, справедливість повинна бути відновлена, що і сталося у випадку п. Віри Філяк-Крокіс, незважаючи на те, що з того часу проминуло 62 роки. Стараннями молодого історика Володимира Мороза та з допомогою Ліги українських жінок було встановлено, що «Реня» – це Віра Крокіс, з дому Філяк, яка є членкинею Львівської Ліги українських жінок. Таким чином нагорода знайшла свого власника.

За сприяння директора Львівського історичного музею Богдана Чайковського, редактора Незалежного культурологічного журналу «І» Тараса Возняка та міського голови Львова Андрія Садового було виготовлено копію оригіналу нагороди, що знаходиться в музеї, та у відповідності з наказом Командира УПА від 30 липня 1950 року урочисто вручено пані Вірі Філяк-Крокіс.

То хто ж така «Реня» – Віра Філяк-Крокіс? Народилася вона 29 січня 1924 року на Івано-Франківщині у селянській родині. Початкову освіту здобула у рідному селі, потім у Рогатині закінчила середню та однорічну педагогічну школи.

Срібний Хрест Заслуги УПА – нагорода, яка чекала на свою власницю довгі 62 роки, Вірі Іванівні Філяк-Крокіс від імені громади Львова вручає міський голова Андрій Садовий.

Під час німецької окупації вчилася у торговельній школі та проходила практику в українському «Кооперативі». У той час вона вже була членом юнацької сітки ОУН, багато друкувала листівок-звернень із закликом підніматись на боротьбу за Українську Незалежну Державу. Незабаром нею зацікавилось гестапо, яке велику увагу приділяло діяльності та переконанням української молоді, у її хаті зробили обшук. І хоч нічого того разу не знайшли і після кількох годин затримання Віру відпустили. Провід організації наказав їй іти в підпілля. Перейшла на нелегальне становище, отримавши псевдо «Реня».

Влітку 1943 року вона відбула таємний вишкіл організаторів сітки Українського Червоного Хреста. Місяць Віра та інші курсантки жили в монастирі у с. Михайлівці Рогатинського району та слухали інтенсивні виклади, які вела лікарка на псевдо «Марта».

Після завершення того вишколу організація ОУН доручила «Рені» – Вірі створювати та навчати кущі Українського Червоного Хреста в околицях міста Галича. Це робилося скрупульозно і з великою конспірацією. Віра організувала двічурат у невеликі кущі, проводила з ними санітарні вишколи, разом заготовляли запаси ліків та медичних засобів. Одночасно створювала мережу кущів, налагоджувала різні зв'язки.

Не раз доводилося бувати в лісі, серед повстанців, зокрема, в час відправи в лісі Служби Божої та освячення пасок. Згадуючи ті часи, пані Віра акцентує на тому, що в УПА все починалося зі спільної молитви.

Із відходом німців та приходом більшовиків підпільна праця стала все напруженіша. Все частіше доводилося надавати медичну допомогу повстанцям, пораненим у боях із новими окупантами. Неодноразово, незважаючи на величезну небезпеку, лікувала поранених і у батьківській хаті.

Незабаром виявилось, що нова влада почала інтенсивно розшукувати Віру та її брата. При цьому жорстоко катували батька, вимагаючи повідомлення про місце їх перебування. Мати теж не уникла катувань «визволителів». У 1947 році її вивезли, але вона зуміла втекти і роками мусила ховатись від радянської влади. 20 травня 1947 року Віру заарештували у Львові, куди вона поїхала за дорученням Проводу, щоб придбати друкарську машинку.

Потрапивши в сумнозвісну тюрму на Лонцького, Віра зрозуміла, що енкаведисти досить поінформовані про її приналежність до організації. Знаючи, які допити її чекать, щоб не наражати на мимовільну видачу когось, прийняла отруту, яку все носила при собі. Отрута не подіяла миттєво, і вона спробувала викинути у вікно. В цей момент втратила свідомість... Коли опритомніла, була в камері, прооперована, з накладеними швами, в накрізь окригавленою одязі і під пильним наглядом. Почалися допити її, лежачої. Слідчий Ковальчук у Львові виявився досить людяним, не катував, а намагався переконати її у хибності обраного шляху, у правильності та законності радянських ідеалів. А вона обстоювала право українців на власну незалежну державу.

Коли вона трохи оклигала та змогла ходити, її перевезли до тюрми в Івано-Франківську. І тут почалися неймовірні катування, провокації... Найчастіше з допитів її приносили несприятливі. Все витерпіла, нікого не видала. Яким щастям було дістати з волі потайну звістку про те, що друзі вірять їй та пишуться її стійкістю!

Віра Філяк-Крокіс – медична сестра УПА «Реня».

У грудні 1947 року військовий трибунал засудив Віру Філяк до 10 років ув'язнення у таборах суворого режиму та 5 років позбавлення у правах.

Пересильний пункт у Львові, сутічки із здеградованими рецидивістами, етап, півтора року важкої праці на будівництві дамби на Уралі, пересилка до Магадану, до бухти Ваніно, праця у Вакханці, карцери – все витримала.

А тим часом Провід УПА представив її до високої нагороди. Відбувши десятирічний термін ув'язнення та виселення у Магадані, Віра з великими труднощами повернулася на рідну землю. У 1960 році виїхала заміж за Юрія Крокіса, оселилася у Львові.

З початком так званої «горбачовської перебудови» п. Віра Крокіс почала брати активну участь у суспільному житті. У Лізі українських жінок пані Віра є від часу створення цього громадського об'єднання. Постійно відмовляючись від обрання на будь-які керівні посади, вона завжди в числі перших береться за потрібну роботу. І все виконує з великою самопоштивою.

Від постаті цієї старшої пані віє лагідний спокій, жіноча ніжність і глибока доброзичливість до людей. Тихенька, небагатослівна й надзвичайно скромна, вона проте вражає всіх, хто знає її життєвий шлях, своєю стійкістю і героїзмом. Високий патріотизм, глибока релігійність, жертвна самопошвята загальній справі і рідному народові – ось головні риси цієї Українки.

Тепер за станом здоров'я пані Віра не бере активної участі в діяльності організації, однак залишається в курсі всіх лужанських справ і благословляє всі починання Ліги українських жінок своєю безмежною доброзичливістю й незгасною самопоштивою до України й українців.

Лідія КУПЧИК,
голова Львівської міської організації Всеукраїнської ліги українських жінок.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ЛІКАР

До 130-річчя від дня народження Мар'яна ПАНЧИШИНА (1882-1943)

Професор Мар'ян Панчишин – найпопулярніший у Галичині «народний лікар», організатор і керівник різних товариств, Українського (таємного) університету, учитель того покоління лікарів, які досі працюють і живуть в Україні та за кордоном. Мар'ян Панчишин мав глибокі знання медичних наук, феноменальну пам'ять, геніальну лікарську інтуїцію. Він любив працю, людей, був толерантний до них і до їхніх поглядів. Життя професора М. Панчишина було сповнене гарячого бажанням якнайбільше зробити для свого народу.

Вчений народився 6 вересня 1882 року у Львові в незаможній міщанській родині, був «дитиною Львова», жив у польському оточенні. Сусіди-поляки помітили його бажання вчитися, його тямучість і ввели його в польське товариство, допомогли здобути освіту в польській школі. Під час навчання в гімназії М. Панчишин почав сам заробляти на своє утримання платними лекціями. 1903 року вступив до Львівського університету на медичний факультет. Починаючи від третього курсу, працював демонстрантом на кафедрі нормальної анатомії. Викладання на медичному факультеті відбувалося польською мовою, тільки на філософському факультеті деякі предмети провадили українською, зокрема на кафедрі всевітньої історії, де професором у той час був Михайло Грушевський. Після закінчення медичного факультету в 1909 році М. Панчишин почав працювати асистентом кафедри внутрішніх хвороб в університетській клініці, згодом очолив уперше створене при клініці рентгенологічне відділення. У 1912 році поїхав до Німеччини з метою ознайомитися із досвідом роботи передових європейських клінік.

Від 1913 року М. Панчишин працював у санаторії «Медичної громади» в Підлютому. Під час Першої світової війни його мобілізували до австрійської армії, де він служив у званні капітана медичної служби. Восени 1916 року Львів звільнили від російських військ, і М. Панчишин повернувся у клініку та працював там до 1918 року. Після повалення російського самодержавства у 1917 році розпочалася боротьба за відновлення української державності на Наддніпрянщині, там було проголошено УНР, Галичина й Буковина відгукнулися на революційний настрій

наддніпрянців, і 1 листопада 1918 року відбулося збройне повстання Українських січових стрільців на чолі з Костем Левицьким. Війна між Українськими січовими стрільцями і польським збройним формуванням призвела до великої кількості пораних воєнків.

У цей час М. Панчишин, який працював у польському середовищі, став на бік українців. Він залишив університетську клініку і зайнявся приватною практикою, організував допомогу поранилим українським воєнкам та полоненим. Д-р М. Панчишин створив медичну секцію горожанського комітету, завданням якого було опікуватися пораниленими, вести переговори про обмін полонених і виконувати ті ж функції, що й Український Червоний Хрест.

У грудні 1919 року д-р Мар'ян Панчишин став членом УЛТ, увійшов до Управи. Брав активну участь в організації та виданні «Лікарського вісника». У 1920 році його обрано дійсним членом НТШ, він став учасником підготовки до створення у Львові українського університету. А у вересні 1921 року, всупереч заборонам польської влади, науковці нелегально заснували Український (таємний) університет.

Мар'ян Панчишин став першим деканом медичного факультету, а згодом, через рік, отримав звання професора анатомії і був обраний ректором Українського (таємного) університету. За його календі відрізок чотири факультети: філософський, правничий, медичний і згодом мистецький. Медичний факультет мав 10 кафедр, діля 1-й та 2-й курси. Викладання відбувалось українською мовою за університетськими програмами. Нелегко було організувати практичні заняття з анатомії, але він зумів нелегально діставати все необхідне для досліджень. Вхід на заняття суворо контролювали, студенти мали перепустки. Польська влада постійно переслідувала викладачів і слухачів УТУ, тому лекції відбувалися у приватних помешканнях, у підвалах, парках. 1923 року під тиском громадськості уряд почав робити деякі заходи для відкриття легального українського університету. Водночас Львівський університет було припинено і М. Панчишин залишився «професором без кафедри». Однак, завдяки його фаховій та науковій діяльності, організаційним здібностям ім'я Мар'яна Панчишина назавжди записано в історію Української вищої медичної школи.

У 1924 році було відновлено Лікарську комісію НТШ на чолі з д-ром Мар'яном Панчишином. Від 1930 року він працював у «Народній лічниці», від 1937 року – провідним ординатором відділення внутрішніх хвороб, який обладнав власним коштом.

У 1920 році Мар'ян Панчишин став особистим лікарем Митрополита Андрея Шептицького, стежив за його здоров'ям і часто супроводжував на літній відпочинок у Карпати в Підлюте. Згодом в Підлютому він доклав багато зусиль для розвитку оздоровчого центру для українських сімей. Використовуючи природні оздоровчі властивості Карпат, у 1935 році відкрив протитуберкульозний санаторій для хворих студентів, літні табори «Пласту» і «Сокола».

Завдяки великій ерудиції, чуїному ставленню до хворих, своїй безвідмовності він став одним із найавторитетніших терапевтів того часу. Тисячі людей з усіх кінців Західної України шукали допомоги і поради «народного професора». Удома відкрив кабінет рентгенокопії, електрокардіографії, що було на той час великою рідкістю.

Крім лікарської практики, М. Панчишин займався науковою діяльністю, виступав на з'їздах українських лікарів (1924, 1927, 1931,

1937 роки). У «Лікарському віснику» друкують його статті на різноманітні теми: «Про лічення проволочною чохотки мочеполового укладу промінням кварцевої (кременіскої) лампи», «Рентгенотерапія у внутрішній медицині», «Причинки до етіології виразки шлунку і її лікування». У зв'язку з епідемією висипного тифу в журналі з'являються статті про інфекційні недуги. На думку М. Панчишина, завданням журналу було ознайомлення лікарів із дослідженнями та новинками сучасної медицини Там друкували повідомлення про досягнення українських науковців, про новини у закордонній медицині, казуїстичні випадки. На його сторінках розвивали українську лікарську термінологію, захищали інтереси українських лікарів.

У 1929 році д-р М. Панчишин організував Українське гігієнічне товариство, метою якого було пропагування гігієни та санітарії, профілактичних засобів та заходів, ефективного запобігання різним інфекційним хворобам, особливо туберкульозу. Філії товариства було створено в багатьох містах Галичини. Товариство видавало десятки книжечок, листівок, які поширювали серед населення.

Мар'ян Панчишин власним коштом організував у Львові перший протитуберкульозний диспансер, сприяв створенню першої в Галичині евенгеної порадни (генетичної лабораторії), яку очолював д-р Роман Осінчук.

У 1930 році польська влада розпочала пацифікацію українських селян – нищила українські книги, руйнувала будинки «Провіт», «Рідної школи», катувала селян. М. Панчишин частково причинився до припинення цих репресій, опублікувавши в закордонній пресі низку статей про наругу над українцями.

У 1931 році у приміщенні УЛТ було організовано кооператив «Лікарська самопоміч» під головуванням д-ра М. Панчишина. У 1937 році почав виходити місячник «Народне здоров'я», який опублікував низку науково-популярних статей, в яких було порушено важливі проблеми, зокрема алкоголізму, паління, основ здорового способу життя.

У 1933-1938 рр. М. Панчишин узяв участь у різних громадських організаціях, таких як «Рідна школа», «Провіт»; фінансово підтримував «Народну лічницю», Український Червоний Хрест, народну школу ім. Князя Лева, надавав матеріальну допомогу незаможним студентам.

Упродовж 1938-1939 років був головою УЛТ.

Вересень 1939 року став нелегким періодом для д-ра М. Панчишина. Більшовицька влада заборонила та знищила всі українські громадські організації, було заборонено видання українських газет і журналів. У жовтні 1939 року М. Панчишина призначили завідувачем обласного відділу охорони здоров'я та головою профспілки лікарів області, згодом він перейшов на роботу завідувачем терапевтичної клініки в новоствореному Медичному інституті. Українські вчені дістали доступ до викладацької роботи, М. Панчишин працював разом із поляками, свєрями та українцями, яких же сам брав на роботу. З огляду на його надзвичайну популярність серед українського населення Галичини, партійні керівники не могли так відверто його переслідувати і тому, за згодою Москви, намагалися використовувати його ім'я та авторитет для створення видимості української влади. Для цього М. Панчишина «обирають» до Народних зборів, що мали звернутися до Москви і Києва щодо включення Західної України до складу УРСР. Разом із делегацією М. Панчишин їздив до Києва, Москви, де виголосив нав'язану йому промову українською мовою. Згодом він став депутатом Верховної Ради УРСР і СРСР. Незважаючи на високі посади д-ра М. Панчишина, органи НКВС стежили за кожним його кроком і незабаром зрозуміли, що він «працює проти них». Було організовано низку провокацій проти нього, заведено «дело», і тільки надзвичайна його популярність серед народу та його прославлення в перші місяці встановлення компартійної влади примусили владу відмовитися від негайного арешту.

Політична «діяльність» професора М. Панчишина за більшовицьких часів не викликала ніколи сумнівів у його вірності давнім професійним та людським життєвим принципам, у вірності Митрополитові Андрею Шептицькому. У той час, коли багато інтелігентів виїхало на Захід, вони обидва залишилися на своїх місцях – як символи національного авторитету. НКВС розпочав винищення національних надбань українців, арешти української інтелігенції та масову

депортацію; катування у в'язницях лікарів, учителів, священників, юристів, студентів; розстріли без суду і слідства. У помешканнях депортованих українських родин оселялися сім'ї енкаведистів та інших можновладців. Під час відступу Червоної армії в червні 1941 року НКВС здійснив масові вбивства у в'язницях міст і містечок Західної України. Після того, як німці увійшли на нашу територію, вони виявили тисячі закатованих в'язнів з ознаками садистських знущань радянських служб. Загалом було знищено і закатовано близько 80 тисяч невинних людей.

У червні 1941 року під час німецької окупації уряд Я. Стецька проголосив відновлення Української Держави, і М. Панчишину запропонували посаду віце-прем'єра і міністра здоров'я. Але вже 12 липня 1941 року гестапо заарештувало Я. Стецька. Німецька влада призначила проф. М. Панчишина відповідальним за клініку інституту (сьогодні це Обласна клінічна лікарня на вул. Чернівецькій, 7), де лікувалося 1200 хворих і поранилих. Д-р М. Панчишин разом із колегами робив усе можливе для відновлення медичного інституту. Однак, німецька окупаційна влада закрила всі вищі школи, і старання д-ра М. Панчишина виявилися марними. Німці не бачили потреби в лікарях-українцях. У 1942 році все ж таки було знайдено компроміс – на базі клінік медичного факультету утворили «Державні природничо-медичні фахові курси». Це була єдина вища школа на території генерального Губернаторства Польщі і Галичини під час німецької окупації. Директором курсів став німець д-р Шульц, викладання мало відбуватися німецькою мовою. Завдяки старанням д-ра М. Панчишина його заступником став д-р Роман Осінчук. Українська молодь отримала змогу здобувати медичну освіту в умовах воєнного часу на так званих «фахових курсах», які завдяки М. Панчишину мали програму вищої школи, рівнозначну з європейськими університетськими програмами, а випускники отримували відповідні документи.

У 1943 році українські професори почали отримувати поштою або телефонічно анонімні погрози від польських бойовиків Армії крайової. У той час трагічно загинув у м. Сколе д-р О. Подолінський; д-ра А. Ластовського застрелили на вулиці у Львові. М. Панчишину погрозували атегентам, вимагаючи покинути Львів. Студенти організували охорону, по черзі невідступно ходили за професором.

(Закінчення на с. 4)

(Закінчення. Початок на с. 3)

Фізичне, психологічне перевантаження і променево ураження кісток рук, хронічне захворювання нирок позначилися на здоров'ї професора. На запрошення свого багатолітнього пацієнта Митрополита Андрея Шептицького д-р М. Панчишин погодився переховуватися якийсь час на Святоюрській горі. Співробітники клініки – професор С. Мартинів, доцент Р. Осінчук – забезпечували йому медичну опіку, але 9 жовтня 1943 року перестало битися серце Великої Людини.

Похорон Мар'яна Панчишина перетворився на багатолюдну маніфестацію тих, хто прощався зі славним, улюбленим лікарем,

вченим і громадським діячем. Після похорону на Личаківському цвинтарі у Львові 13 жовтня 1943 року відбулося останнє у воєнні часи засідання УЛТ, присвячене пам'яті професора Мар'яна Панчишина.

Родина М. Панчишина – дружина Ольга Кривокульська з дітьми – емігрувала до США. Вона працювала фармацевтом і померла 1986 року. Син Юрій, який був хірургом, трагічно загинув на 45-му році життя 1970 року на Флориді. Другий син Мар'ян працював у клінічній лабораторії, згодом – у бібліотеці НТШ у Чикаго, помер 1991 року.

Великим багатством професора Мар'яна Панчишина була його бібліотека, невелику частину якої професор Степан Мартинів у

90-х роках минулого століття передав у Музей історії медицини Галичини ім. М. Панчишина. Цей музей відкрито у будівлі, де жив і працював Мар'ян Панчишин у Львові на вул. Кармелюка, 3. Крім того, у цьому ж приміщенні працює відновлене у 1990 році Українське лікарське товариство у Львові.

Професор Мар'ян Панчишин увійшов в історію української медицини як «народний лікар». Він прожив тільки 61 рік, але його життя було сповнене жертвовою праці, відданості лікарській професії і рідному народові.

Любов НЕЙ-ГОЦКО,
голова кваліфікаційно-кадрової комісії
УЛТ у Львові.

• Вісті УЛТ у Львові

На черговому засіданні Головної управи товариства, що відбулося 24 вересня, розглянуто питання реалізації чергового етапу проекту «УЛТ – велика родина», а саме – впровадження іменної пластової картки члена УЛТ у Львові (детальнішу інформацію стосовно проекту див. у «H3» № 6 за 2012 р.). Між первинними осередками розподілено анкети, після заповнення яких учасникам проекту буде видано вказані картки.

Обговорено також питання участі делегації УЛТ у Львові в роботі XIV Конгресу СФУЛТ у Донецьку 4 – 7 жовтня 2012 року.

• Наука і практика медицини

ГІГІЄНИЧНА НАУКА ТА ПРАКТИКА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ

20–21 вересня 2012 року на базі Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького під егідою Міністерства охорони здоров'я України, Національної академії медичних наук України та Наукового товариства гігієністів України відбувся XV з'їзд гігієністів України «Гігієнічна наука та практика: сучасні реалії».

Фото М. Гриновця

Урочисте відкриття з'їзду у Львівській опері

Робота з'їзду включала два пленарних та дев'ять секційних засідань. У роботі форуму взяли участь 266 делегатів та велика кількість запрошених гостей. Серед учасників з'їзду – представники Національної Академії медичних наук України, Міністерства охорони здоров'я України (у тому числі директори НДІ, завідувачі кафедр вищої, головні державні санітарні лікарі обласних, мських та районних СЕС).

Варто відзначити географію цього важливого форуму, в якому взяли участь як вітчизняні гігієністи з різних куточків України (Київ, Алчевськ, Вінниця, Дніпропетровськ, Донецьк, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Кіровоград, Краматорськ, Кривий Ріг, Львів, Луганськ, Одеса, Полтава, Рівне, Сімферополь, Суми, Тернопіль, Харків, Черкаси, Чернівці та ін.), а також гості з інших країн – Білорусі, Молдови, Польщі, Росії, Швеції.

20 вересня у приміщенні Львівського національного академічного театру опери та балету ім. С. Крушельницької відбулося пленарне засідання №1. Відкриваючи з'їзд, голова Наукового товариства гігієністів України, президент НАМН України, академік НАМН України **А.М. Сердюк** зачитав привітання на адресу учасників з'їзду, які надійшли від Президента України **В.Ф. Януковича**, Голови Верховної Ради України **В.М. Литвина**, Прем'єр-міністра України **М.Я. Азарова**, а також вітання і побажання плідної роботи від Віце-прем'єр-міністра – Міністра охорони здоров'я України **Р.В. Богатирьової**.

У вільній промові голова Наукового товариства гігієністів України, президент НАМН України, академік НАМН України

А.М. Сердюк висловив вдячність керівництву області, міста, які створили учасникам і делегатам з'їзду прекрасні можливості для роботи, а також ректорові Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, члену-кореспонденту НАМН України, академіку АНВО України, професорові **Б.С. Зіменковському** та його колегам за серйозну вагому організаційну роботу з підготовки форуму. Президент НАМН України, академік НАМН України **А.М. Сердюк** зазначив, що XV з'їзд гігієністів зібрався, щоб поділитися досвідом і новими знаннями, окреслити і вирішити наявні проблеми, об'єднати сили у пошуках інноваційних рішень, сприяти реалізації практичних дій, спрямованих на мінімізацію ризиків для здоров'я населення.

Учасників з'їзду тепло привітали заступник голови – керівник апарату Львівської обласної державної адміністрації **І.С. Грунік**, голова постійної комісії з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та комунального майна Львівської обласної ради **Я.Д. Качмарик**, заступник міського голови м. Львова **В.М. Косів**. Від імені гігієністів Росії член Правління Всеросійського наукового товариства гігієністів і санітарних лікарів, академік РАМН **М.Г. Шандала**, вихованець української гігієнічної школи, зачитав привітання від Російського наукового товариства гігієністів. Ректор ЛНМУ імені Данила Галицького, член-кореспондент НАМН України, академік АНВО України **Б.С. Зіменковський** у своєму виступі зауважив, що XV з'їзд гігієністів України проходить в особливих історичних умовах, у час реформування санітарно-епідеміологічної служби. «Кадрове забезпечення профілак-

тичної медицини, зрозуміло, залежить від випускників медико-профілактичного спрямування, підготовкою яких займається, зокрема, і наш університет».

На пленарному засіданні було обрано керівні органи з'їзду: президію, секретаріат, мандатну комісію, комісію з розроблення проекту рішення з'їзду.

Із ґрунтовною доповіддю «Гігієнічна наука: від сучасності до майбуття» під час пленарного засідання виступив голова Наукового товариства гігієністів України, президент НАМН України, академік НАМН України **Андрій Михайлович Сердюк**.

«У програмі реформ, – зазначив він, – передбачається в сислі терміни створити систему охорони здоров'я для забезпечення соціальної справедливості, підвищення доступності та якості медичної допомоги за умов її високої економічної ефективності». Академік **А.М. Сердюк** торкнувся тих засад реформування, які стосуються гігієнічних проблем. Серед них – переорієнтація на профілактику, формування здорового способу життя; базова підготовка належним чином вмотивованого нового покоління управліців і фахівців для галузі; розробка необхідної нормативно-правової бази; випереджаючий розвиток медичної, зокрема, гігієнічної науки, яка має стати підґрунтям реформованої охорони здоров'я.

«Перед нами стоять великі завдання, – підкреслив академік **А.М. Сердюк**. – У гігієнічній науці необхідно зміцнювати науковий потенціал, створювати умови для роботи здібної молоді, підвищувати якість дослідницької діяльності, підтримувати фундаментальні наукові напрямки, виводити вітчизняну науку на світовий рівень. У медичній освіті потрібно поновити повноцінну роботу медико-профілактичних факультетів та гігієнічних кафедр, підняти професійну підготовку фахівців санепідслужби, залучаючи до цього профільні науково-дослідні установи, сформувати державне замовлення на лікарів-гігієністів. У діяльності державної санепідслужби слід реформувати управлінську структуру і функції, покращити законодавче та нормативне забезпечення, запровадити аналітично-прогностичне забезпечення управлінських рішень органів влади, розвинути лабораторну базу, забезпечити соціальний захист працівників служби».

Академік **А.М. Сердюк** повідомив присутніх, що у зв'язку з відзначенням 6 грудня 2013 року 100-річчя від дня народження видатного лікаря-хірурга, вченого, письменника, громадського діяча, першого директора

Київського НДІ серцево-судинної хірургії, дійсного члена НАН України, академіка **М.М. Амосова**, відповідно до подання ЮНЕСКО та Верховної Ради України, 2013 рік оголошено Рокком Миколи Амосова у галузі медицини.

Основоположні принципи діяльності державної санітарно-епідеміологічної служби висвітлює у своїй доповіді голова державної санітарно-епідеміологічної служби України, к. мед. н. **А.М. Пономаренко**.

З доповіддю «Досвід та уроки минулого в ім'я майбутнього профілактичної медицини» виступив віце-президент НАМН України, академік НАН України, академік НАМН України **Ю.І. Кундієв** (співатор – чл.-кор. НАН України, академік НАМН України **І.М. Трахтенберг**).

Про історію розвитку та здобутки Львівської наукової гігієнічної школи учасникам з'їзду доповів перший проректор з науково-педагогічної роботи Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, чл.-кор. НАМН України, професор **М.Р. Гзельський** (співатори – чл.-кор. НАМН України, професор **Б.С. Зіменковський**; професор **В.І. Федоренко**; доцент **Б.А. Пластунов**).

В обговоренні доповідей взяли участь **Л.С. Некрасова** – головний лікар Центральної санітарно-епідеміологічної станції Міністерства охорони здоров'я України; **О.О. Бобильова** – заступник директора з наукової роботи Інституту екології і токсикології ім. Л.І.Медведя МОЗ України; професор **Л.М. Шафран** – заступник директора ДП Український науково-дослідний інститут медицини транспорту МОЗ України та професор **І.В. Сергета** – проректор з наукової роботи, завідувач кафедри загальної гігієни та екології Вінницького НМУ ім. М.І. Пирогова.

Виступаючи наголосили на необхідності відновлення медико-профілактичної справи, державного замовлення на підготовку санітарних лікарів, реформування санепідслужби, а також підтримали ідею створення Всеукраїнської фахової організації «Асоціація громадського здоров'я».

Після завершення першого пленарного засідання учасники з'їзду мали змогу переглянути виставу «Кармен-сюїта» Ж.Бізе-Р.Щедрина у постановці Львівського національного академічного театру опери та балету ім. С. Крушельницької.

(Закінчення на с. 7)

Фото М. Гриновця

Закличення пленарне засідання відбулося в актовому залі ЛНМУ імені Данила Галицького

Вітаємо!

Українське лікарське товариство у Львові, львівська медична громада, численні друзі, колеги, однодумці від широкого серця вітають

Любов-Ірину ГОЦКО-НЕЙ
з її славним ювілеєм!

Вельмишановна Колого! Вас знають і поважають як відомого лікаря-ендокринолога, активного громадського діяча. Ваш високий професіоналізм та невсипущий організаторський талант яскраво проявляють себе під час Вашої багатолітньої діяльності в УЛТ у Львові як члена Головної управи товариства, голови кваліфікаційно-кадрової комісії. Саме Вашій діяльності товариство значною мірою завдячує зростанням своїх лав, підвищенню професійної кваліфікації лікарів. Як голова осередку УЛТ у Львівській обласній клінічній лікарні, саме Ви забезпечуєте активну роботу одного із найчисленніших первинних осередків товариства. Ви є автором унікальної книги «Історія УЛТ у Львові 1900–2010 років», яка стала

прекрасним плодом багатолітньої копіткої праці. Крім того, Ви є активним членом Наукового товариства імені Тараса Шевченка.

Незважаючи на велику зайнятість, Ви берете активну участь і у церковному житті – як член Марійської дружини при одному із львівських храмів, опікуєтесь дітьми-сиротами. Наснаги для Вашої жертвовної праці надає Вам Ваша глибока віра, переконаність у тому, що всіма здобутками в житті слід завдячувати Божій любові, а всі труднощі можна подолати теж завдяки любові до Бога.

Ваша багаторічна праця гідно оцінена. Ви – «Відмінник охорони здоров'я», нагороджені медалью імені Мар'яна Панчишина «За активну діяльність в УЛТ», іншими високими відзнаками світської та церковної влади. Та чи не найвищою нагородою за Вашу працю є висока повага та велика любов до Вас десятків тисяч глибоко вдячних Вам пацієнтів.

Хай і надалі на Вашому життєвому шляху Вам допомагає Господня опіка, Ваша життєлюбна весела влада. Хай доля дарує Вам наснагу на нові здобутки в житті, праці та громадській діяльності!

З нагоди Вашого прекрасного поважного ювілею, дорога наша колого, щиро і сердечно зичимо Вам міцного здоров'я, щастя та оптимізму, сповнення всіх задумів!

*Хай квіт життя повік не одцвітає,
Нехай добро щомиті прибуває,
Хай Матір Божа Вас охороняє,
Ісус Христос з небес благословляє
На щедри щастям і здоров'ям
Многій та благоді літа!*

СТАЄМО НА ЗАХИСТ РІДНОЇ МОВИ

Працівники комунального закладу «Львівська обласна дитяча клінічна лікарня ОХМАТДИТ», лікарняний осередок УЛТ глибоко стурбовані прийняттям Верховною Радою України Закону «Про засади державної мовної політики». У своєму зверненні до Президента України з цього приводу вони зазначають, що події, які розгортаються після прийняття цього Закону, не служать зміцненню іміджу України, ганьблять засади державної мовної політики і засвідчують відсутність державницького мислення та національного самоусвідомлення. Адже справжньою метою цього акту є задоволення інтересів лише однієї, а саме – російської мови за рахунок української та інших міноритарних мов. Усе це свідомо розпалює в Україні міжнаціональну ворожнечу, створює загрозу для національної безпеки держави.

Сьогодні державну українську мову цілеспрямовано витісняють з інформаційного простору, місцевості; державні службовці навіть найвищого рангу уникають використання української мови у своїх публічних виступах та в

роботі. Дійсна українізація суспільства сприятиме підвищенню авторитету нашої держави у світі, консолідації суспільства у справі всебічного розвитку України. Україна потребує стратегічної зміни існуючої мовної політики – українська мова повинна домінувати в усіх сферах життя – у ЗМІ, освіті, державних та місцевих органах влади.

Враховуючи наведене, автори звернення до Президента України вимагають від нього:

– виступити дійсним гарантом дотримання Конституції України;

– зробити подання до Конституційного Суду щодо відповідності Закону «Про засади державної мовної політики» Конституції України;

– створити спеціальну державну структуру, відповідальну за утвердження та захист єдиної державної української мови;

– впровадити обов'язковий іспит з української мови для державних службовців усіх рівнів.

Власна інформація

• Актуальна розмова

ГОЛОСУЙМО, ОБИРАЙМО... ТА ПРО ЗДОРОВ'Я ПАМ'ЯТАЙМО!

Як уникнути передвиборчих стресів

Склалося так, що українське суспільство живе від виборів до виборів вже не один рік. А кожні вибори є своєрідним стресом для суспільного життя, яке, на жаль, від виборів до виборів не стає веселішим. Виникає закономірне запитання: чи впливає така ситуація на здоров'я виборчого електорату – пересічних громадян України?

З таким запитанням напередодні Всесвітнього дня психічного здоров'я ми звернулись до лікаря-психотерапевта – доцента кафедри психіатрії, психології та сексології ЛНМУ імені Данила Галицького Богдана Володимировича КУЛИКА.

Б.К.: Кожна виборча кампанія, як і будь-яка інша вага політична подія, має суттєвий вплив на психологічний стан та здоров'я громадян, особливо в осіб зрілого та поважного віку. Після перегляду телевізійних новин, передвиборчих агітаційних роликів різних політичних партій і блоків, трансляцій теле-шоу і теле-дебатів доволі часто відзначається значне погіршення самопочуття, зростання артеріального тиску, загострення хронічних хвороб, особливо серцево-судинної та нервової систем. Людей не полишає відчуття неспокою, у них виникає безсоння, особливо якщо врахувати, що телеаншлажі передвиборчих перегонів тривають, як правило, у вечірній час. Тому можна говорити про те, що кожна наша виборча кампанія – це серйозне випробування для здоров'я електорату.

– Богдане Володимировичу, сьогодні, напередодні парламентських виборів, політична атмосфера, яка була доволі напруженою ще з часів Помаранчевої революції, стала ще більш наелектризованою. Як у такій ситуації без шкоди для здоров'я пережити чергові вибори?

Б.К.: Звичайно, що неможливо поради людям зберігати у таких обставинах цілковитий спокій, бо у кожного свої упо-

добання, кожного болить те, що йому небайдуже. У когось – це економічні проблеми, питання як вижити, у інших – питання мови, євроінтеграції, бізнесові інтереси. Водночас, потрібно зазначити, що найважче для людей – це відчуття безпорадності у впливі на політичний процес, невизначеність. У таких обставинах потрібно намагатись уникати бездіяльності, слід активно включатися в цей процес, щоб відчувати свою безпосередню участь і можливість зробити все, що залежить від вас особисто. Слід більше спілкуватись зі знайомими, колегами по роботі, сусідами, не дозволяючи, щоб у Вас накопичувались негативні емоції, свої невизначені погляди, думки про окремих кандидатів, передвиборчі програми партій тощо. Не тримайте свої хвилювання у собі – обговоріть свою позицію з однодумцями. Якщо переймається долею свого кандидата – агітуйте за нього знайомих, бо ці бесіди породжують відчуття участі у процесі, певної самореалізації. Відповідно стихають хвилювання і стан загостреного неспокою. Ще раз хочу наголосити на тому, що потрібно навчитися контролювати свої емоції, не нагнітати ситуацію, контролювати свої думки і пронози.

– Щоденно із засобів масової інформації відомі результати безлічі передвиборчих соціологічних досліджень, які, мабуть, теж мають свій вплив на електорат.

Б.К.: Безумовно, це, певною мірою, загострює ситуацію. Бо вже сьогодні стверджують, що у нашого народу ніби-то спостерігається масове розчарування, люди не хочуть йти на вибори. Це далеко не так, бо насправді кожен покладає на вибори свої надії, визначається, за кого голосувати, щоб змінити долю держави, життя кожного з нас на краще. Тому через подібні заяви люди втрачають сон, викликаний страхом втратити якусь цінність. Багато людей передбачає негативні для себе і, на їхню думку, для суспільства в цілому наслідки від приходу до влади тієї чи іншої партії.

Перманентне ознайомлення з об'єктивними та доволі часто і необ'єктивними результатами соціологічних досліджень тільки посилює стан тривоги у читача чи телеглядача, змушує бігти в аптеку за недешевими заспокійливими та снодійними препаратами. Такі думки потрібно перенести на ранок і намагатись спокійно заснути, бо якщо б темною не була ніч – світанок все одно прийде. Ще раз повторю: не тримайте свої хвилювання у собі – обговоріть свою позицію з однодумцями. До виборчого піару треба ставитись досить критично, по-філософськи. Потрібно запитувати себе: чи ми можемо щось наразі змінити? Якщо можемо, то робімо це, а якщо ні – то не даваймо емоціям взяти над нами гору.

Сімейним лікарям, спеціалістам невропатологам, кардіологам, ендокринологам, акушерам-гінекологам, які в теперішній період провадять вагітних, слід враховувати можливий вкрай негативний вплив напруженої передвиборчої ситуації на здоров'я їх пацієнтів, старатись з допомогою психофармакологічних заходів згладити цей вплив та попередити можливі ускладнення зі здоров'ям та перебігом захворювань.

Теперішній напружений у політичному відношенні час не повинен ставати часом перенапруження емоцій людини, її нервової системи, її психіки. Кожен має бути розсудливим та розважливим, ретельно обмірковувати свій вибір і спокійно йти на вибори. Потрібно вірити в те, що саме при активній участі кожного всі його сподівання збудуться.

Підсумовуючи свою розповідь, Богдан Володимирович відзначив, що вибори минають, одні політики приходять, а інші відходять від влади, а передвиборчі стреси, якщо їх не вгамувувати, можуть завдати серйозної шкоди нашому здоров'ю, яке для кожного має бути важливішим за будь-які політичні проблеми та баталії. Жодні депутати, президенти, жодна влада не поверне нам здоров'я, підірване нашим бурхливим уболіванням за їх обрання. Тому обираймо, голосуймо, та про власне здоров'я не забуваймо і бережимо його!

**Розмову вів
Зеновій МАСНІЙ.**

• Вісті УЛТ у Львові

НА ЧЕСТЬ БОРЦІВ ЗА САМОСТІЙНІСТЬ УКРАЇНИ

У Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького відбулося освячення пам'ятної таблиці на честь студентів-медиків, які постраждали від більшовицького тоталітарного режиму.

27 вересня, на Свято Воздвиження Чесного Хреста, у приміщенні адміністративного корпусу Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького було освячено пам'ятну таблицю на честь борців за самостійність України – студентів Львівського медичного інституту, репресованих у 1941 році під час «Процесу 59-ти» та усіх студентів-медиків, які по-

страждали від комуністичного тоталітарного режиму. Вона була встановлена за ініціативи Лікарської комісії Наукового товариства імені Тараса Шевченка та Українського лікарського Товариства у Львові за підтримки ректорату університету.

На освяченні пам'ятної таблиці від ректорату були присутні перший проректор з науково-педагогічної роботи, член-кореспондент НАМН України, професор М. Гжегоцький та проректор з науково-педагогічної роботи, академик АНВО України, професор А. Магльований, а також численні представники професорсько-викладацького складу університету, члени Лікарської комісії Наукового товариства імені Тараса Шевченка та Українського лікарського товариства у Львові.

Благословив та здійснив таїнство освячення пам'ятної таблиці через окроплення святою водою отець Роман з церкви Святого Климента – випускник медичного факультету №1 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. Він висловив важливі настанови стосовно помислів та вчинків кожної людини, яка своїм серцем та душею прагне наблизитися до Бога.

До присутніх звернулися перший проректор, професор М. Гжегоцький, професор Б. Білинський, доцент З. Служинська, професор Л. Матешук-Вацеба, які закликали пам'ятати про тих молодих людей, котрі віддали своє майбутнє за незалежну Україну.

«Ця пам'ятна таблиця має нагадувати нам про те, що то були ті діти, які мали Бога в серці, хотіли жити, любити, допомагати іншим, хотіли бути українцями, справжніми людьми. Вони у своєму молодому віці навчилися бути людьми. Нам треба вчитися цього у них. Іскру, запалену цими людьми, ми повинні нести все своє життя», – підкреслив о. Роман.

«Завдяки тим молодим людям, які віддали свої життя, ми сьогодні можемо навчатися благородній професії Лікаря», – зазначив перший проректор, професор М. Гжегоцький. Він подякував ініціативній групі, а найбільше – студентам, які взяли таку активну участь в організації і виготовленні пам'ятної дошки.

У виступі професора Б. Білинського було підкреслено, що «український народ заплатив за свою незалежність дуже і дуже багато».

Доцент З. Служинська закликала не забувати про тих дітей, які загинули героїською смертю, не вчинивши жодного злочину – лише за ідею. Вона висловила вдячність членам усіх кафедр, професорам, лікарям, котрі долучилися до організації і виготовлення пам'ятної таблиці, а також усім присутнім, які віддали шану загиблим.

Професор Л. Матешук-Вацеба у восьму виступі нагадала присутнім, що освячення пам'ятної таблиці відбувається у церковне свято – День Воздвиження Чесного Хреста, день жертвності. «Сус Христос помертвував собою і дав себе розп'яти заради людей. Так і ці діти загинули, жертвуючи собою заради ідеї. Я вірю, що наша молодь – покоління людей, близьких за духом до тих, хто готовий на пожертву, тих, хто на перший план ставить добро держави, а тоді вже своє власне благополуччя», – підкреслила професор Л. Матешук-Вацеба.

Андріана ГРИНОВЕЦЬ,
керівник прес-центру
ЛНМУ імені Данила Галицького.

ЇЇ СЕРЦЕ НАЗАВЖДИ ЗОСТАЛОСЬ В УКРАЇНІ

До 90-річчя д-ра Марії Фішер-Слиж

Українська медична громада у світі, Українське лікарське товариство у Львові з невимовним жалем довідалися про відхід у вічність доктора медицини, довіголітного члена Головної управи УЛТ Північної Америки, одного із найвідоміших українських меценатів пані Марії ФІШЕР-СЛИЖ.

Блаженної пам'яті пані Марія Фішер-Слиж належала до тих постатей української медичної громади у світі, які залишили вічну пам'ять про себе. Вона була надзвичайно широко УКРАЇНКОЮ, мала високу честь належати до людей, безмежно відданих справі українства, незалежно від того, де вони жили – на рідній землі, чи далеко від неї.

Пані Марія народилася 13 вересня 1922 року в Коломиї на Станіславщині. Навчалася в Українській академічній гімназії у Львові. З приходом більшовиків у вересні 1939 року родина Слижів опинилася у списку «ворогів народу», призначених на депортацію, та їм вдалося вихити до Бельгії, що був тоді під німецькою окупацією.

Коли у Львові під час німецької окупації у 1942 р. почали працювати Медично-природничі фахові курси (фактично медичний інститут), Марія Слиж почала тут сту-

діювати медицину і навчалася до закриття курсів. У цей час разом із нею здобували медичні знання такі відомі особистості української медицини, як Почесні члени УЛТ Павло Пундій, Богдан Надрага, відомі професори Роман Рудий, Лонгін Січкоріз, Дмитро Макар.

З наближенням фронту родина Слижів виїхала до Німеччини. Тут Марія завершила вишкіл медицини у Мюнхенському університеті 1949 року, виконала докторську працю «Про наявність туберкульозу в лімфатичних залозах легенів за відсутності туберкульозу легенів» (1950).

1950 року д-р Марія Слиж емігрувала з родиною до США. Тут працювала у шпиталі Ньюарка, Нью-Йорка, в Брукліні. У 1959 році Марія виїхала заміж за доктора Рудольфа Фішера (помер 1982 року). Понад 30 років д-р Марія Фішер-Слиж працювала лікарем-педіатром в одному з міст за 60 кілометрів

від Чикаго. Після виходу на пенсію у 1987 році переїхала в Торонто (Канада), яке називають столицею українства західного світу.

Марія Фішер-Слиж підготувала і опублікувала низку наукових і науково-популярних статей у «Лікарському віснику», виступала з доповідями на лікарських конференціях та з'їздах. Вона була також автором праць про цукровий діабет, анемію, астму у дітей, покази для оперативних втручань на мигдаликах, а також низки біографічних статей, була активною дописувачкою до багатьох видань в Україні та діаспорі.

Упродовж 1995-1998 років очолювала Торонтський відділ УЛТПА. Брала активну участь у з'їздах товариства, на яких виступала, зокрема, із доповідями «Діти і телевізій» (1993), «Знущення над дітьми і нехтування ними» (1996). Була організатором XXV з'їзду УЛТПА в Торонто у 1993 році. На з'їзді в червні 2007 року її було нагороджено Почесною грамотою УЛТПА.

Від 1947 року Марія Фішер-Слиж була членкинею «Пласту», за активну діяльність у ньому нагороджена срібною відзнакою Св. Юрія. Неодноразово повторювала, що кожен, хто пройшов пластовий вишкіл, не може не бути відданим патріотом України. Це її переконання знайшло свій яскравий прояв із здобуттям Україною незалежності. У пані Марії неначе розпочалося друге життя. Хоча вона і раніше була причетна до багатьох благодійних справ в українській діаспорі, то тепер стала душею низки українських організацій, і, насамперед, Товариства приятелів України, де її обрано членом управи.

Марія Фішер-Слиж, незважаючи на свій поважний вік, понад 40 разів (!) приїжджала в Україну. Брала участь майже у всіх конгресах СФУЛТ в Україні. На конгресі в Полтаві у серпні 2006 р. виступила з доповіддю «50-ліття УЛТПА, історія і діяльність».

Пані Марія надзвичайно багато зробила для того, щоб незалежна Україна була справді українською. Вона стала одним із ініціаторів створення в Україні канадсько-українських бібліотечних центрів, які особисто спонсорувала – щорічно сюди доправлялися тисячі томів української літератури. Ці бібліотеки були створені саме там, де в тому відчувалася найбільша потреба – у зрусифікованих Донецьку і Луганську, Севастополі та Одесі, Сімферополі та Харкові, Чернівці

та Сумах, Дніпропетровську та Запоріжжя... За її спонсорства у Сімферополі успішно проводився літературний конкурс «Ми діти твої, Україно!». Пані Фішер-Слиж надавала велику фінансову допомогу пластовим організаціям у Києві, Львові, Сімферополі. Виділяла власні кошти на премії та стипендії для десятків кращих вчителів української мови та літератури в Україні, на матеріальну допомогу багатьом школам у Криму та Львові. Очолювала комітет Львівської академічної гімназії у діаспорі.

Протягом багатьох років суттєву фінансову допомогу від д-ра Марії Фішер-Слиж отримувала низка українських видань, зокрема, «Лікарський збірник» НТШ у Львові, часопис УЛТ у Львові «Народне здоров'я», киявські журнали «Всесвіт», «Смолооскин», «Соняшник», альманах «Сверщина» із Чернігова та ін. За її підтримки проводилися масштабні археологічні дослідження професора Коваленка у гетьманському Батурині. Вона стала одним із найвідоміших у світі українських меценатів, членом Української ліги меценатів, заслужено представлена в книзі Михайла Слабошпицького «Меценати України» (Київ, 2001).

Десять років Марія Фішер-Слиж ностальгувала за рідною землею, линула своїми помислами до своєї Батьківщини – України, де вона прийшла у світ, де минула частина її юності. Її тіло спочило у чужій землі, але її серце залишилося у такій рідній та дорогій для неї Україні. Усім своїм життям вона залишила по собі вічну та добру пам'ять.

Д-р М. Фішер-Слиж під час нагородження переможців ініційованого нею конкурсу учнівської та студентської творчості «Змагаймося за нове життя!»

(Закінчення. Початок на с. 5)

21 вересня з'їзд продовжив свою роботу в дев'яти робочих секціях. На секційних засіданнях було заслухано й обговорено 136 доповідей, а також представлено 22 стендові доповіді.

Заслуханий доповіді дозволили оцінити і проаналізувати стан гігієнічної науки та шляхи практичного вирішення основних завдань санітарно-епідеміологічного благополуччя населення України сьогодні та у майбутньому.

На заключному 2-му пленарному засіданні Президент НАМН України, академік **А.М. Сердюк** зачитав проект рішення «Про створення Асоціації громадського здоров'я». Заслухавши та обговоривши ініціативу Наукового товариства гігієністів, з'їзд постановив створити Всеукраїнську асоціацію, у складі якої створити Український центр з контролю та профілактики захворювань. Президентом-організатором з'їзду визначив президента НАМН України, академіка **А.М. Сердюка**.

На засіданні було затверджено склад Правління та голову Українського наукового товариства гігієністів, ким став віце-президент НАМН України, академік НАН України, академік НАМН України **Ю.І. Кундієв**.

Схвалюючи у цілому основні положення заслуханих доповідей та пропозиції делегатів під час обговорення, XV з'їзд гігієністів України, зокрема, вирішив:

Визнати пріоритетним завданням наукової та практичної діяльності санітарно-епідеміологічної служби і гігієнічної науки забезпечення медико-профілактичного спрямування питань санітарно-епідемічного благополуччя.

Інтенсифікувати подальший розвиток та удосконалення правової, нормативної та методичної бази із забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя і профілактики впливу шкідливих чинників на здоров'я населення, включаючи розвиток та впровадження у практику методологію оцінки ризику, гармонізацію санітарно-гігієнічних вимог і вітчизняної нормативно-методологічної бази відповідно до міжнародних стандартів.

Здійснити оптимізацію і законодавчо затвердити процедуру наглядових заходів шляхом удосконалення їх організації, підвищення якості і ефективності, а також активізації роботи з гігієнічного виховання та навчання

населення з питань небезпеки шкідливих чинників, їх ризику та попередження впливу. Прискорити розгортання робіт з оцінки безпеки інноваційних технологій, у т.ч. нанотехнологій та наноматеріалів.

Вважати пріоритетним розвиток і практичне застосування методології оцінки ризику здоров'я антропогенних чинників з повітрям, водою та харчовими продуктами з урахуванням світового та вітчизняного досвіду.

Доручити РПК МОЗ та НАМН України «Гігієна праці та профзахворювання» розробити нову «Стратегію забезпечення безпечних умов праці і збереження здоров'я працюючого населення України» як інструмента для реалізації основних положень «Глобального плану дій ВООЗ з охорони здоров'я працюючих» в умовах України. Звернутися до МОЗ та КМУ з ініціативою щодо впровадження «Стратегії...» на державному рівні.

Науковій громадськості, керівництву МОЗ та АМН України ініціювати перед КМУ розгляд питання щодо відродження принципу пріоритетності медичного обслуговування працюючого населення, доцільності розробки Концепції і проекту Державної програми «Здоров'я працюючого населення України» та створення у системі охорони здоров'я спеціальної інфраструктури – Національної системи медицини праці.

Організувати проходження практичної підготовки студентів медико-профілактичного спрямування з використанням баз санітарно-епідеміологічної служби та відповідних науково-дослідних установ МОЗ та НАМН України.

Активізувати розвиток міжнародного співробітництва для вирішення проблем у галузі забезпечення попередження ризику для здоров'я людини від факторів довкілля, виробництва та побуту з метою визначення напрямків і розробки алгоритму дій для реалізації міжнародних зобов'язань.

На завершення XV з'їзду гігієністів України віце-президент НАМН України, академік НАН України, академік НАМН України **Ю.І. Кундієв** назвав цей форум «об'єднанням здорових творчих сил у гігієні та профілактичній медицині», закликав «до творчої роботи, до наснаги переламати ситуацію на краще».

Андріана ГРИНОВЕЦЬ,
керівник прес-центру
ЛНМУ імені Данила Галицького.

• Вісті УЛТ у Львові

«ПОТРІБНО ЛІКУВАТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ»

Нещодавно в приміщенні домівок УЛТ у Львові на засіданні Лікарського клубу імені Юрія Липи стараннями д-ра **Зоряни Іванків** відбулася зустріч членів Українського лікарського товариства у Львові з відомим істориком, головою Всеукраїнської асоціації політологів, проректором Відкритого міжнародного Університету «Україна», професором **Валерієм БЕБИКОМ**.

Валерій Бебик відомий як автор популярної програми «З глибини тисячоліть», яка виходить щонеділі на Першому каналі Національного радіо і користується великою популярністю. Її було визнано Галицькою «Просвітою» м. Львова кращою радіопрограмою 2011 року. Крім того, у Валерія Михайловича є своя авторська сторінка в рубриці «Історія краю» на шпальтах парламентської газети «Голос України». Крім того, на каналі «Тоніс» щосуботи та щонеділі можна дивитися програму Валерія Бебика «Цивілізація INCOGNITA», яку цьогогоріч було відзначено Золотою медаллю «Незалежність» Київської організації Національної спілки журналістів. Під час зустрічі з львівською медичною громадою професор В.Бебик розповів про свої найновіші історико-цивілізаційні розвідки в

Професор Валерій Бебик – гість Лікарського клубу імені Юрія Липи.

царині пошуку витоків тисячолітньої української цивілізації. Було продемонстровано декілька освітньо-наукових відеофільмів, створених його творчою групою. Все це викликало велике зацікавлення присутніх, прозвучало багато запитань. Лейтмотивом зустрічі стали слова професора Валерія Бебика: «Потрібно лікувати душу української нації від комплексів меншовартості, що й буде запорукою успішного державотворення України!».

Власна інформація

• Новини львівської медицини

ВТІШНА СТАТИСТИКА ТРИВАЛОСТІ ЖИТТЯ ЛЬВІВ'ЯН

Директор канадського демографічного проекту РЕОП Пол Дербі повідомив, що тривалість життя львів'ян в середньому на 7 років більша, порівняно із жителями інших районів України. У 2002 році тривалість життя львівських чоловіків становила 67 років, а жінок – 77 років. Вже у 2010 році ці показники зросли відповідно до 71 та 79,5 років. У 2012 році середньостатистичний львів'янин доживає до 75 років, а середньостатистичний українець – максимум до 68 років.

Це, звичайно, дуже нас тішить і висвітлює сприятливу перспективу подальшого зростання тривалості життя львів'ян. Безумовно, що у досягненні такої статистики є значна заслуга і львівської медицини. Водночас це зобов'язує львівських медиків, передусім сімейних лікарів, враховувати наявність все зростаючого вікового рівня львів'ян, звертати більше уваги на геронтологічні аспекти медицини. Адаже канадські демографи небезпідставно прогнозують, що у найближчі декілька років львів'яни успішно подолають і цей віковий рубіж.

У ЛЬВОВІ ДБАЮТЬ ПРО ЗДОРОВ'Я СВОЇХ МЕШКАНЦІВ

4 жовтня було оголошено переможців XIII конкурсу промоції львівського підприємництва «Обличчя міста - 2012». Цього року володарем гран-прі та бронзової статуетки стало ТзОВ «Софтсерв». Переможцями гран-прі «Обличчя міста» попередніх років були готель «Дністер», банки «Укресімбанк» та «Кредобанк», ТВК «Львівхолд», Львівський ювелірний завод, ринок «Південний» та інші.

Цьогогоріч до участі у конкурсі зголосилися понад 100 учасників. Серед них – половина таких, які взяли участь у заході вперше. За результатами презентації компаній, до фіналу конкурсу потрапили 24 учасники. Ці підприємства презентували різні напрямки та галузі своєї діяльності. Погалузово, відповідно до номінацій конкурсу, їхню роботу оцінили експерти та мешканці міста. До уваги брали якість надісланих презентацій, статистичні дані, експертні оцінки та рекомендації партнерів. Окрім експертних оцінок, також врахували опитування львів'ян: протягом вересня за улюблені компанії проголосувало майже 23 тисячі користувачів Інтернету.

Цього року обрали переможців у 13 номінаціях. У номінації «Скарбниця здоров'я: Львів медичний» одержало перемогу ТзОВ «Науково-медичний центр Святої Параскеви». Це стало свідченням того, що Львів dbає про здоров'я своїх мешканців!

Власна інформація

Календар Всесвітніх медичних дат

- 01 – Міжнародний день лікаря. День створення ВУЛТ.
- 01 – Міжнародний день людей похилого віку.
- 10 – Всесвітній день психічного здоров'я
- 11 – Всесвітній день хоспісної та паліативної допомоги.
- 14 – Всесвітній день зору. Всесвітній день спірометрії.
- 20 – Всесвітній день боротьби з остеохондрозом.
- 20 – Всеукраїнський день боротьби із захворюванням на рак молочної залози.
- 29–30 – інформаційно-просвітницькі акції ВУЛТ «Майстерня Здоров'я» до Всесвітнього дня боротьби з інсультом у поліклініках Києва та обласних центрів України.

ЖОВТЕНЬ

Відомості про вказані дати ВУЛТ
рекомендує поширити серед населення

**ІНФОРМАЦІЯ
про Програму перебування
у Франції українських фахівців
у сфері охорони здоров'я
та фармації
23-31 січня 2013 року**

Проект організовано французькою неурядовою громадською організацією «Асоціація французько-української співпраці у сфері охорони здоров'я та фармації» (ASFUDS) у співпраці із Українським лікарським товариством у Львові. До участі у Програмі запрошуються студенти, інтерни медичних університетів, а також лікарі усіх спеціалізацій, фармацевти та інші працівники сфери охорони здоров'я з числа громадян України. Метою проекту є ознайомлення вітчизняних лікарів та фармацевтів із однією з країн світу моделей охорони здоров'я, роботою медичних установ та системою підготовки медичних кадрів у Франції, відвідування спеціалізованих музеїв медицини тощо. Крім того, поїздка надає можливість ознайомитися з величною столицею Франції – Парижем, іншими європейськими столицями: Прагою (Чехія) та Берліном (ФРН).

Термін поїздки зорієнтований на першочергове залучення до участі молоді, а саме студентів, молодих науковців, лікарів-інтернів, для яких передбачено знижки в оплаті.

Всі учасники Програми отримують іменні сертифікати (суттєво для атестації).

ПРОГРАМА ПОЇЗДКИ

- 23 січня – виїзд зі Львова.
- 24 січня – Прага. Оглядова екскурсія, культурна програма.
- 25–29 січня – Париж. Медична та культурна програми. Екскурсії до королівських замків Версаль і Фонтенбло.
- 30 січня – Берлін. Оглядова екскурсія, культурна програма.
- 31 січня – повернення до Львова.

**МЕДИЧНА ПРОГРАМА
(Париж, 19-23 січня 2013 р.)**

- **Інститут Париж V-Рене Декарт:** ознайомлення з діяльністю медичного факультету, відвідування Музею історії медицини та музею патаномії Г. Дюпюїтрена;
- **Медичний центр та музей Інституту Пастера:** діагностика інфекційних захворювань, ознайомлення з колекціями Музею Пастера;
- **Відділення акушерства та гінекології Дитячого клінічного центру Робера Дебре:** ознайомлення з роботою відділення щодо діагностики та лікування хронічних та рідкісних хвороб;
- **Відділення анестезіології та реанімації Клінічного центру Кошен:** ознайомлення з діяльністю відділення та роботою клініки;
- **Mogean de Tours Клінічний центр Святої Анни** (провідний французький лікувальний заклад у галузі психіатрії та неврології);
- **Музей шпиталів Парижа:** історія становлення державних лікарських клінік, розвиток медичної науки та практики;
- **Дерматологічний музей муляжів Клініки Святого Луї:** найбільша у світі колекція 4800 воскових муляжів хворих на шкірні захворювання;
- **Відділення ортопедичної і травматологічної хірургії шпитального центру Орсей:** ознайомлення з роботою відділення, відвідування операційного блоку;
- **Відділення радіології Шпиталю Hôtel-Dieu:** ознайомлення з роботою відділення та устаткуванням.

Детальнішу інформацію можна отримати у менеджера Програми – **0507113798 (Андрій Миколайович)**. Зареєстрованими учасниками вважаються особи, які подали повний комплект документів. Група комплектується в міру поступлення документів від учасників. Черговість реєстрації учасників визначає послідовність їх посадки в автобус.

Крайній термін подання документів – 15 грудня 2012 року!
(або раніше в разі повного набору групи)

• **Новини львівської медицини**

**У ЛЬВОВІ
ФУНКЦІОНУЄ
НАЙКРУПНІШИЙ
В УКРАЇНІ МЕДИЧНИЙ
ТЕЛЕВУЗОЛ**

Проект «Телемедицина» у Західному регіоні України охоплює низку медичних установ у Львові та Бурштинську міську лікарню на Івано-Франківщині. У Львові до телемедичної мережі залучені Комунальна міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги, Львівський обласний державний кардіологічний центр, державний онкологічний регіональний лікувально-діагностичний центр, міська дитяча клінічна лікарня, Медичний центр Святої Параскеви.

Телемедицина дозволяє на основі електронних даних з інформацією про пацієнта проводити в режимі он-лайн дистанційне консультування, а також передачу аудіовізуальної медичної інформації про фізіологічні параметри організму хворого. Для роботи в рамках цього проекту лікарю цілком достатньо вміти працювати з комп'ютером на рівні користувача. Створено можливість проведення висококваліфікованих консилиумів, лікувально-діагностичних маніпуляцій. Усе це забезпечує більш якісне надання медичної висококваліфікованої допомоги хворим за рахунок швидкого прийняття правильних рішень щодо діагностики та лікування.

Крім того, завдяки використанню телекомунікаційних технологій можна проводити телелекції і телесеминари, медичні науково-практичні відео-конференції. Адаже на національному рівні в телемедичній мережі задіяно такі потужні лікувальні та наукові медичні установи, як Державний клінічний науково-практичний центр телемедицини у Києві, Національний інститут серцево-судинної хірургії імені академіка М. Амосова, ряд обласних клінічних лікарень у різних регіонах тощо. У телемедичній мережі працює і Міністерство охорони здоров'я, що забезпечує оптимальність управління охороною здоров'я на загальнодержавному рівні.

Український лікарю!

Читай свою газету «Народне здоров'я», пиши до неї, передплатуй її!

Передплатний індекс – 30053

ф. СП-1

АБОНЕМЕНТ
газету **НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я** № **30053**
журнал (індекс видання)

Народне здоров'я
(найменування видання) Кількість комплектів

на 2012 рік по місяцях											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куди: _____
(поштовий індекс) (адреса)

Кому: _____
(прізвище, ініціали)

ДОСТАВНА КАРТКА-ДУРУЧЕННЯ

На газету **НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я** № **30053**
журнал (індекс видання)

Народне здоров'я
(найменування видання)

Вартість	передплати	_____ грн	коп.	Кількість
	пересадкування	_____ грн	коп.	комплектів

на 2012 рік по місяцях											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий індекс _____ місто _____ село _____

код вулиці _____ область _____ район _____ вулиця _____

буд. _____ корп. _____ кв. _____ Прізвище, ініціали _____

**НАРОДНЕ
ЗДОРОВ'Я**

Реєстраційне свідоцтво КВ № 529
Передплатний індекс 30053

Засновники та видавці:
Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького (ректор – д. ф. н., проф. акад. АН ВО України **Борис ЗІМЕНКОВСЬКИЙ**)

Українське лікарське товариство у Львові (голова – доц. **Андрій БАЗИЛЕВИЧ**)

Редакція часописів «Alma Mater» і «Народне здоров'я» при відділі гуманітарної освіти і виховання (керівник відділу – проф. **Анатолій Магльований**)

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
доцент **Зеновій МАСНИЙ**

РЕДАКЦІЙНА РАДА:
доцент **Анна ГАВРИЛЮК**
літературний редактор – **Алла СИНИЦЯ**
технічний редактор – **Михайло ЯРЕМЧИШИН**
Комп'ютерне верстання – доцент **Роман ІВАХ**

Адреса для кореспонденції:
79010 м. Львів, вул. Кармелюка, 3
Управа УЛТ у Львові, тел.: (032) 276-97-98
Інтернет-адреса УЛТ: www.ult.lviv.ua
e-mail: uprava@ult.lviv.ua
Тел./факс редакції: (032) 275-58-75
e-mail: almater@ukr.net

• Редакція зберігає за собою право скорочення і редагування тексту
• Відповідальність за достеменність інформації несе автор
• Публікації можуть містити думки, що не збігаються з позицією редакції

Замовлення № 492
Підписано до друку 19.10.2012 р.
Віддруковано у друкарні ЛА «Піраміда»
(генеральний директор – **Василь ГУТКОВСЬКИЙ**)